

SOCIALIZACIJA

Pomeni zapletene procese v katerih se ljudje prilagajamo družbi v kateri smo se rodili in v kateri živimo, se vključujemo, sprejemamo kulturo in se izoblikujemo kot osebnost. Gre za učenje življenja, kulture. Rodili smo se goli, vsega smo se naučili. Odvisni smo od učenja, bolj kot druge vrste, ki so odvisne od dednosti. Kultura nas določa.

FAZE SOCIALIZACIJE

1. Primarna socializacija
2. Sekundarna socializacija
3. terciarna, oziroma socializacija odraslih

1. najpomembnejša, **PRIMARNA SOCIALIZACIJA**

Začne se z rojstvom in konča z vstopom otroka v šolo(6 let)

Je bistvenega pomena za razvoj. Otrok ponotranji vse temeljne definicije realnosti. Sprejme in uči se vrednot od svojih staršev in to samoumevno, novice sprejema avtomatično.

Potekata 2 procesa: IDENTIFIKACIJA in POSNEMANJE.

Dejavniki: DRUŽINA, VRSTNIKI.

Odnosi so NEFORMALNI in SPONTANI

2. **SEKUNDARNA SOCIALIZACIJA**

Poteka od vstopa v šolo in traja do vstopa v službo.

Razgradijo se elementi primarne socializacije in se konkretizirajo v različnih drugih situacijah.. Velik vpliv imajo vrstniki, religija, šola, množični mediji.

3. **TERCIARNA SOCIALIZACIJA**/Socializacija odraslih

Traja do konca življenja. Vplivajo vsi dejavniki.

Socializacija poteka vse življenje.

DIPOLARNOST SOCIALIZACIJSKEGA PROCESA

Socializacija je pomembna za posameznika in družbo. Družba vedno dobiva nove člane.

FUNKCIJI socializacije sta:

- Omogoča otroku preživetje
- Je pogoj za reprodukcijo družbe

Obe funkciji potekata istočasno, Pomembnejša je funkcionalna zamenjava. Človečenje poteka tako kot zahteva družba. Koristi posameznika so nepomembne. Korist mora imeti družba. Dipolarnost se imenuje zaradi dvojne funkcije.

RESOCIALIZACIJA

Je ponovna socializacija. Izničijo se vsi dejavniki prejšnje socializacije in sprejmejo nove oblike vedenja, vrednotenja. Potrebna je ko gre za pojave odklonskega vedenja.

Resocializacija poteka v zaporih, komunah, psihiatričnih bolnišnicah, popravnih domovih.

GOFFMAN je tak tip organizacije poimenoval *TOTALNE ORGANIZACIJE*.

DEJAVNIKI SOCIALIZACIJE

1. DRUŽINA

Otrok pridobi prve izkušnje o odnosih, družbi, življenju. Veže jih čustvena povezanost. Družine se med seboj razlikujejo.

VRSTE VZGOJE:

- Demokratična (temelji na kompromisih, vsak član ima pravico do besede)
- Pemisivni tip (vse se dovoli)

Avtoritarna (temelji na kazni, glava družine je oče, kar reče to velja)

TIPI DRUŽIN:

- Jedrna/nuklearna družina (tipična: otrok+starši)
- Razširjena družina (otroci+starši+stari starši)
- Enoroditeljska (samohranilke)

Reorganizirana (starša se ločita, imata otroke, starš se poroči z drugim, ki ima tudi otroke - Brady bunch)

Na otroke vpliva tudi izobrazba staršev, njihov poklic ter okolje v katerem živijo.

Pričakovanja staršev so zelo velika. Družina ima lahko pozitiven ali pa negativen vpliv na posameznika.

Pozitiven vpliv ima takrat, ko so otroku zagotovljene socialne, ekonomske, emocionalne potrebe. Se pravi, da mu družina nudi varnost, ljubezen, toplino.

Negativen vpliv ima takrat, ko so previsoka pričakovanja, neurejene družinske razmere, avtoritarna vzgoja, nasilje, pijančevanje.

2. VRSTNIŠKA SKUPINA,

ima vpliv pri vseh socializacijah. Ima izredno velik vpliv. Med vrstniki se izoblikujejo številni odnosi, pridobivajo se pomembne izkušnje, izoblikuje se lastno stališče. Vrtniki se povežejo na podlagi skupnih interesov.

3. ŠOLA

je vzgojno/izobraževalna enota. Posreduje znanja in vrednote. Pripravlja na določen, ustaljen ritem, poveča tekmovalnost.

Izvaja tudi prikrit učni načrt: prihaja do razlik med učenci. Na primer: socialne, spolne, rasne, materialne razlike, ter razlike med šolami. (dekleta so bolj za družboslovje, fantje pa za naravoslovje. Včasih so učitelji usmerjali - fante k tehniki, dekleta gospodinjstvo)

4. MNOŽIČNI MEDIJI

Masivni mediji, sredstva javnega obveščanja. Sem uvrščamo televizijo, radio, internet.

Funkcije medijev:

- Obveščanje, informiranje
- Zabava
- Izobraževanje

Namen medijev je pridobiti gledalce.

Posredujejo nam ideale (reklame). Usmerjajo našo pozornost in nas na nek način vpeljejo v svoj način videnja. Izvajajo formalno družbeno kontrolo.

ŽIVLJENSKI POTEK

V vsakem obdobju veljajo določena pravila po katerih se moramo ravnati. Prehod iz enega obdobja v drugo imenujemo OBRED. Včasih so bili ti obredi natančneje določeni, danes so meje bolj zabrisane.

Primer: Prehod iz otroštva v odraslost pri primitivnih ljudstvih: fant mora nekaj opraviti. Med obrede štejemo: vstop v šolo, službo, poroko, upokojitev, 18-to leto, starševstvo, maturo.